

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Pfv.VII.20.992/2022/3.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó a tanács elnöke

Dr. Varga Edit előadó bíró

Dr. Gyarmathy Judit bíró

Dr. Orosz Árpád bíró

Dr. Tánczos Rita bíró

A felperes: felperes neve

(felperes címe)

A felperes képviselője:

felperesi képviselő neve

(felperesi képviselő címe,

Dr. Szirányi András pártfogó ügyvéd)

Az alperesek: I. rendű alperes neve

(I. rendű alperes címe)

II. rendű alperes neve

(II. rendű alperes címe)

III. rendű alperes neve

(III. rendű alperes címe)

IV. rendű alperes neve

(IV. rendű alperes címe)

V. rendű alperes neve

(V. rendű alperes címe)

VI. rendű alperes neve

(VI. rendű alperes címe)

VII. rendű alperes neve

(VII. rendű alperes címe)

VIII. rendű alperes neve

(VIII. rendű alperes címe)

IX. rendű alperes neve

(IX. rendű alperes címe)

X. rendű alperes neve

(X. rendű alperes címe)

XI. rendű alperes neve

(XI. rendű alperes címe)

XII. rendű alperes neve

(XII. rendű alperes címe)

XIII. rendű alperes neve

(XIII. rendű alperes címe)

XIV. rendű alperes neve

(XIV. rendű alperes címe)

XV. rendű alperes neve

(XV. rendű alperes címe)

XVI. rendű alperes neve

(XVI. rendű alperes címe)

XVII. rendű alperes neve

(XVII. rendű alperes címe)

XVIII. rendű alperes neve

(XVIII. rendű alperes címe)

XIX. rendű alperes neve

(XIX. rendű alperes címe)

XX. rendű alperes neve

(XX. rendű alperes címe)

XXI. rendű alperes neve

(XXI. rendű alperes címe)

XXII. rendű alperes neve

(XXII. rendű alperes címe)

XXIII. rendű alperes neve

(XXIII. rendű alperes címe)

XXIV. rendű alperes neve

(XXIV. rendű alperes címe)

XXV. rendű alperes neve

(XXV. rendű alperes címe)

XXVI. rendű alperes neve

(XXVI. rendű alperes címe)

XXVII. rendű alperes neve

(XXVII. rendű alperes címe)

XXVIII. rendű alperes neve

(XXVIII. rendű alperes címe)

XXIX. rendű alperes neve

(XXIX. rendű alperes címe)

XXX. rendű alperes neve

(XXX. rendű alperes címe)

Az I. rendű alperes képviselője:

I. rendű alperes képviselőjének neve

(I. rendű alperes képviselőjének címe;

ügyintéző: Dr. Kecskés Krisztián ügyvéd)

A per tárgya: közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítása és egyéb

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék

48.Pkf.636.022/2021/2.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság

15.P.23.075/2020/6.

Rendelkező rész

A Kúria a felperes részére teljes személyes költségmentességet engedélyez, és a Fővárosi Törvényszék 48.Pkf.636.022/2021/2. számú jogerős végzését hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 30.000 (harmincezer) forint összegű felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes pártfogó ügyvédjének díját és a felülvizsgálati eljárás 35.000 (harmincötezer) forint összegű illetékét az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A kereseti kérelem

[1] A felperes – más kérelmek mellett – az I. rendű alperes társasházzal és a további alperes tulajdonostársakkal szemben 2.142.857 forint összegű elszámolási igényt érvényesített, mert a társasház létrehozó építőközösség tagjaként 1971-ben befizetett 13.664

forint összegű hozzájárulása ellenében – a szerződéssel ellentétesen – a felépülő társasházban nem szerzett garázs tulajdont.

[2] Az elsőfokú bíróság a ... végzésével a pert a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 157. § a) pontja alapján a 130. § (1) bekezdés g) pontjára visszautalva megszüntette, mert a felperes a bíróság felhívása ellenére nem állította perbe a társasház valamennyi tulajdonosát.

[3] A másodfokú bíróság a végzést hatályon kívül helyező ... határozatában rámutatott, hogy a felperesnek az építőközösség tagjaival szemben kell érvényesítenie az igényét és meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy megismételt eljárásban a felperest az építőközösségi szerződést kötő személyek, haláluk esetén jogutódaik perbeállítására hívja fel azzal, hogy amennyiben a felhívásnak nem tesz eleget, a pert a régi Pp. 157. § a) pontja alapján meg kell szüntetnie.

Az első- és másodfokú határozat

[4] A megismételt elsőfokú eljárásban a felperes az elsőfokú bíróság felhívására (15.P.23.075/2020/2.) a megadott határidőben sem állította perbe az építőközösség tagjait, bejelentette, hogy eredménytelenül kísérelte meg a szerződést kötő felek lakcímének felkutatását és kérte az elsőfokú bíróság közreműködését a szükséges adatok beszerzéséhez. A már perben álló alperesekkel szemben a keresetét fenntartotta és a bíróság érdemi döntését kérte.

[5] Az elsőfokú bíróság 15.P.23.075/2020/4. számú végzésével a felperes részére engedélyezett határidőt meghosszabbította, egyben tájékoztatta, hogy a régi Pp. szabályai alapján nem áll módjában a leendő alperesek felkutatása, a hatóságok előtti eljáráshoz szükséges érdekeltséget a felperes részére a bíróság felhívó végzései igazolják.

[6] Mivel a felperes az építőközösségi szerződést kötő feleket a bíróság által meghosszabbított határidőben sem állította teljes körűen perbe, az elsőfokú bíróság a sérelmezett végzésével a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján, a 130. § (1) bekezdés g) pontjára figyelemmel megszüntette.

[7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Végzése indokolásában kifejtette: a felperes által sem vitatott tény, hogy a hatályon kívül helyező végzés alapján megfogalmazott bírói felhívásra sem állította perbe az építőközösségi szerződést kötő feleket, ezért az elsőfokú bíróság által hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a per megszüntetésének volt helye. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperesek idézhető címének bejelentése a felperes kötelezettsége, a bíróság a régi Pp. 192. § (1) bekezdése értelmében a szükséges iratok és adatok beszerzése érdekében nem járhatott el.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[8] A jogerős végzés elleni felülvizsgálati kérelmében a felperes elsődlegesen annak megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[9] Hivatkozott arra, hogy elszámolási igényét a jelenlegi tulajdonosok egy részével szemben kívánja érvényesíteni, annak ellenére, hogy elszámolási igénye az 1971-ben kötött építőközösségi szerződésen alapul, mert a jelenlegi tulajdonosok az elszámolási igényével terheltlen szerezték a tulajdonjogot.

[10] Hangsúlyozta, hogy a jogerős végzés abban az esetben is jogszabályt sért, ha valóban az eredeti szerződő feleket kell perelni, a jogszabály ugyanis nem írja elő valamennyi szerződő fél perbevonását, az pedig, hogy a perbe vont személyektől mekkora összeget kérhet, a per érdemére tartozik. Utalt arra, hogy olyan személy is van az érintettek között, akivel már elszámolt. Álláspontja szerint a kötelező perben állást csak jogszabály írhat elő, ilyen kötelező előírás azonban a perbeli esetben nincs.

[11] Mindezek alapján a jogerős végzés a szerződéskötéskor hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 578. § (1) bekezdését és a régi Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontját sérti. A bíróságok a régi Pp. 2. § (1) bekezdését és a 7. § (2) bekezdését, valamint a 192. § (1) bekezdését is megsértették, mert nem segítették a jogi képviselő nélkül eljáró felperes igényérvényesítését az eljárási törvényben előírt módokon: megkeresési, adatközlési kérelmének nem tettek eleget, a megfelelő tájékoztatással sem látták el, ezért nem tudta pótolni a terhére rótt hiányokat.

[12] A BH 1991.1.24. számú döntés alapján hangsúlyozta: az sem valós, hogy a bíróság nem járhat el a perbelihez hasonló esetben, tekintve, hogy a peres eljárás a jelen esetben már folyamatban van, a bíróságok által hivatkozott eljárási tilalom pedig csak a pert megelőző eljárási szakaszra érvényes.

[13] Az I. rendű alperes az ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem a Pp. 415. § (1) bekezdés d) és e) pontjai szerinti, másodlagosan a Pp. 415. § (1) bekezdés f) pontja szerinti visszautasítását, harmadlagosan pedig a jogerős határozat hatályban tartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperes által érvényesített követelés összegére tekintettel az ügyben a felülvizsgálat kizárt, a felülvizsgálati kérelem benyújtására emellett késedelmesen került sor. Érdemben egyetértett a jogerős határozattal, álláspontja szerint jogszabálysértés nem történt. Ezen túlmenően perköltségigényt érvényesített.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

[15] A Kúria előjáróban, az I. rendű alperes észrevételeire figyelemmel rámutat, hogy a jelen eljárásban a régi Pp., nem pedig az I. rendű alperes által hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályai az irányadók. Az I. rendű alperes által hivatkozott, a felülvizsgálati kérelem elutasítására vezető okok tartalmi vizsgálata alapján mindazonáltal kiemeli a Kúria, hogy a régi Pp. 157. § a) pontján és

a 130. § (1) bekezdés g) pontján alapuló permegszüntető végzés felülvizsgálatát a régi Pp. kifejezetten lehetővé tette – régi Pp. 270. § (3) bekezdés –, és mivel ezekben az esetekben a felülvizsgálat nem a felperes által érvényesített követelés, hanem a kötelező perben állás kérdésében zajlik, a felülvizsgálat értékhatártól függő kizárása nem értelmezhető. A felülvizsgálati kérelem késedelmes benyújtása pedig a Kúria korábbi, ... számú eljárásának tárgya volt, melyben a Kúria 25. sorszámú végzésével helyt adott a felperes igazolási kérelmének.

[16] A felülvizsgálat érdemét illetően kiemeli a Kúria, miszerint a felperes helyesen hivatkozott arra, hogy kötelező perben állást csak jogszabály írhat elő, és az általa felhívott régi Ptk. 578. § (1) bekezdése nem tartalmazza, hogy az építőközösség végelszámolása csak valamennyi szerződő fél perben állása mellett, egységesen történhet. Rámutat ugyanakkor a Kúria, hogy a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezés anyagi jogi szabály, amely nyilvánvalóan nem rendelkezik a kötelező perben állásról, utóbbi ugyanis az eljárási szabályokra tartozó kérdés. A régi Pp. 51. § a) pont első fordulata határozza meg az egységes – kényszerű – pertársaság fogalmát, amely akkor áll fenn, ha a per tárgyát olyan közös jog – vagy kötelezettség – képezi, amely csak egységesen dönthető el. Ezekben az esetekben több felperes együtt indíthat pert vagy több alperes együtt perelhető. A többes perlés lehetősége ugyanakkor a kényszerű pertársaság esetében valójában kötelezettség: az egységes jog – vagy kötelezettség tárgyában csak valamennyi jogosult, illetve kötelezett perben állása mellett hozható érdemi döntés, ennek konkrét esetei azonban az anyagi jogi szabályok alapján tárhatók fel.

[17] A régi Ptk. szerződéskötéskor hatályos 578. § (1) bekezdése értelmében a társaság megszűnésekor végelszámolásnak van helye, melynek során elsődlegesen a társaság tevékenységéből eredő tartozásokat kell kiegyenlíteni (rég Ptk. 578. § (2) bekezdése) és csak ezt követően kerülhet sor a tagok vagyoni hozzájárulásának visszaadására, azzal, hogy a fennmaradó többlet vagy hiány megosztása a nyereség, illetve a veszteség elszámolására vonatkozó szabályok szerint történik. Az ismertetett anyagi jogi rendelkezések alapján a közösség egészét egységesen terhelő tartozások levonása után ítéltető csak meg, hogy maradt-e visszaadható vagyoni hozzájárulás, ha igen, milyen mértékű és az – az olyan egyéni igények figyelembevételével, mint a jelen felperesi igény – milyen arányban illeti meg a szerződő feleket. Mindezek azt támasztják alá, hogy az építőközösség végelszámolása olyan egységes jog, amely a régi Pp. egységes pertársaságra irányadó szabályai szerint, valamennyi szerződő fél perben állása mellett bírálható csak el.

[18] Az egységes elbírálás kötelezettségén az sem változtat, hogy a felperes egyes szerződő felekkel már elszámolt, az érintett szerződő felek érdekeit is szolgálja ugyanis az elszámolás egységesen, valamennyi szerződő félre kiterjedő lefolytatása, mivel az összes szerződő fél érdekeinek figyelembevétele csak ebben az esetben lehetséges.

[19] Arra is helyesen mutattak rá a bíróságok, hogy az alperesek idézhető címének a bejelentése a régi Pp. 121. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a felperes feladata.

[20] Az ismertetett indokok alapján a jogerős végzés nem sért jogszabályt, ezért azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta.

[21] A Kúria a felperes részére a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 6. § (2) bekezdése alapján teljes személyes költségmentességet engedélyezett.

[22] Az észrevételeket előterjesztő I. rendű alperes jogi képviselőjének a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint, a 4/A. § értelmében az általános forgalmi adóra is figyelemmel, az ügyvédi tevékenységgel arányosan meghatározott ügyvédi munkadíjból álló perköltséget köteles megfizetni a felperes a régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, míg a pártfogó ügyvédi díj és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontja, valamint az 50. § (1) bekezdése szerint meghatározott eljárási illeték viseléséről szóló rendelkezés – a felperes részére engedélyezett költségmentességre figyelemmel – a Kmr. 13. § (1) bekezdésén, valamint 14. §-án alapul.

Budapest, 2023. február 22.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Varga Edit s.k. előadó bíró, dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, dr. Orosz Árpád s.k. bíró, dr. Tanczos Rita s.k. bíró